

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **K. S. s.r.o., IČ X**
sídlem X
zastoupené advokátem Mgr. Hubertem Müllerem,
sídlem Vídeňská 5, 669 02 Znojmo

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2021, č. j. 47000/6036/21/47091/010/ŠM-49/2021/RN2,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále též „správní orgán I. stupně“ či „OSSZ Znojmo“) ze dne 23. 2. 2021, č. j.

47015/15297/2021/110/KK/6302/R – NP/RN/26/21, sp. zn. NR/RN/26/21 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

II. Žaloba

2. V žalobě žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s tím, že žalovaná opřela tvrzený nárok o ustanovení § 2914 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Podle názoru žalobkyně je nutné aplikovat ustanovení § 270 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“), neboť se jedná o speciální úpravu, která má přednost před úpravou obecnou. Dokladem o splnění podmínek § 270 zákoníku práce je usnesení Okresního soudu ve Znojmě, ze dne 27. 11. 2018, č. j. 17 T 118/2018 – 229. Uvedené ustanovení občanského zákoníku na případ nedopadá, neboť svojí povahou upravuje odpovědnost zástupce či zaměstnance, který vystupuje za společnost ve vztahu ke třetím osobám, přičemž v daném případě je právně situace zcela pokryta ustanoveními zákoníku práce a pro aplikaci norem občanského zákoníku tedy není dáno opodstatnění.
3. OSSZ Znojmo posoudila daný případ tak, že přihlédla ke skutečnosti ve smyslu § 126 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“), že pan J. Š. nejednal za sebe, ale plnil pracovní úkony pro svého zaměstnavatele, jak je zřejmé i z usnesení Okresního soudu ve Znojmě, č. j. 17 T 118/2018 – 229. Zaviněného protiprávního jednání se jmenovaný dopustil jako zaměstnanec při plnění pracovních úkolů, a proto je jeho zaviněné protiprávní jednání přičitatelné jeho zaměstnavateli. Náhradový vztah podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění má veřejnoprávní charakter a regresní náhrada je pojmána jako náhrada vyplacené dávky nemocenského pojištění, nikoliv jako náhrada škody ve smyslu § 270 zákoníku práce.
4. Žalobkyně proti rozhodnutí OSSZ Znojmo podala odvolání, v němž namítala, že právní stanovisko správního orgánu I. stupně stanovuje objektivní odpovědnost zaměstnavatele s důsledkem ve fakticky sankčním postupu, a to za situace, kdy jednal zcela v souladu se zákonem. Nelze objektivní odpovědnost dovozovat tam, kde zákon vyžaduje zaviněné jednání, neboť pro dovození objektivní odpovědnosti by zákon musel stanovit, že zavinění v takovém případě není vyžadováno. Přičitatelnost není přílehlavým termínem, neboť dopadá na případy výlučně se týkající právnických osob a charakteru jejich právní subjektivity. V posuzovaném případě není rozhodný charakter účastníka jako právnické osoby, ale jako zaměstnavatele, což může být i fyzická osoba. Přičitatelné může být v zákonem stanovených případech jednání, což podle stanoviska žalobkyně není tento případ, nikoliv zavinění.
5. Prvostupňové rozhodnutí vychází z usnesení Okresního soudu ve Znojmě, ze dne 27. 11. 2018, č. j. 17 T 118/2018 – 229, přičemž bez dalšího přejímá odůvodnění usnesení, kde se hovoří o plnění pokynů pro zaměstnavatele. Pro účely trestního řízení může být takové odůvodnění dostačující, taková pasáž však nemůže bez dalšího sloužit jako podklad pro rozhodování správního orgánu. Bylo nutné vyhodnotit, zda se popsáný skutek týkal plnění úkolů pro zaměstnavatele, zda jednal na základě pokynu zaměstnavatele, či to s ním souviselo. Podle stanoviska žalobkyně pak „vození zaměstnance na vidlici vysokozdvizného vozíku“ do této kategorie nespadá a spadat nemůže.
6. Žalovaná pak svoje rozhodnutí o zamítnutí odvolání odůvodnila tím, že správnímu orgánu nepřísluší hodnotit, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu, proto vycházel

z pravomocného rozhodnutí Okresního soudu ve Znojmě. Žalovaná rovněž odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu a předložila argumentaci ve prospěch přičitatelnosti jednání zaměstnance zaměstnavateli při plnění úkolů, dále předložila stanovisko, že regresní náhrada je veřejnoprávního charakteru.

7. Žalobkyně se však domnívá, že rozsudek v trestní věci nemůže sloužit jako důkaz pro odpovědnost třetích osob, které nebyly v postavení obžalovaných. Tyto osoby totiž nebyly v procesním postavení, které by jim umožňovalo uplatnit relevantní procesní práva. Pokud správní orgán převezme popis skutku, popř. odůvodnění rozhodnutí v jiné věci, v níž neměla žalobkyně příslušné procesní postavení, a opodstatní tak rozhodnutí ve správním řízení, aniž by provedl vlastní dokazování, pak tímto postupem krátil žalobkyni na jejích právech.
8. Žalobkyně namítá, že pravomocně odsouzený zaměstnanec ani poškozený při svém jednání nesledovali plnění svých pracovních úkolů a jejich jednání postrádá jakýkoliv věcný vztah k činnosti zaměstnavatele. S ohledem na tyto skutečnosti napadené i prvostupňové rozhodnutí postrádají jakýkoliv podklad pro stanovení zaměstnavatele hradit regresní náhradu.
9. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhl, aby krajský soud napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve svém vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jelikož žalobkyně v žalobě uvedla obdobnou právní argumentaci. Napadené rozhodnutí bylo podle žalované vydáno v souladu platnou právní úpravou, žalovaná se vypořádala se všemi námitkami uvedenými v odvolání, a to i s odkazem na judikaturu správních soudů.
11. Žalovaná vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhl, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.)), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
13. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
14. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
15. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

16. Předmětem podané žaloby je posouzení, zda byly naplněny podmínky pro postup podle ustanovení § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, tedy uplatnění regresní náhrady vůči žalobkyni, a zda bylo možné v této souvislosti přičítat žalobkyni škodní jednání zaviněné jejím zaměstnancem.
17. Podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění *ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečnosti rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Nárok na regresní náhradu nemá orgán nemocenského pojištění vůči pojištěnci, jemuž byla dávka vyplacena.*
18. Podle § 126 odst. 4 zákona o nemocenském pojištění *povinnost k zaplacení regresní náhrady vzniká na základě rozhodnutí příslušného orgánu nemocenského pojištění o povinnosti zaplatit tuto náhradu.*
19. V první řadě krajský soud konstatuje, že ustanovení § 270 zákoníku práce se nevztahuje na situaci, která nastala v nyní posuzovaném případě. Toto ustanovení se totiž vztahuje na soukromoprávní vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, pokud vznikne zaměstnavateli vůči zaměstnanci povinnost nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, avšak příčinou bylo porušení bezpečnostních předpisů nebo pokynů postiženým zaměstnancem, anebo jeho opilost či zneužití jiných návykových látek. V takovém případě toto ustanovení umožňuje zaměstnavateli zprostit se povinnosti k náhradě škody nebo nemajetkové újmy vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Zaměstnavatel se však prostřednictvím tohoto ustanovení nemůže liberovat v případě, kdy jeho zaměstnanec způsobí škodu či nemajetkovou újmu třetí osobě (ač v tomto případě touto třetí osobou byl další zaměstnanec žalované) a z tohoto titulu vznikne povinnost uhradit regresní náhradu za vyplacenou dávku. Uvedené závěry jednoznačně vyplývají z kontextu uvedeného ustanovení i z jeho zařazení v rámci zákoníku práce. Oproti přesvědčení žalobkyně proto uvedené ustanovení zákoníku práce nelze na posuzovanou věc použít.
20. Kromě toho charakter regresní náhrady podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění byl již dříve vyřešen judikaturou tak, že tento náhradový vztah má veřejnoprávní charakter a regresní náhrada je pojímána jako náhrada vyplacené dávky, nikoliv jako náhrada škody (viz usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 3. 2015, č. j. Konf 8/2014 – 25). I z tohoto důvodu pak nelze na danou situaci použít § 270 zákoníku práce, neboť toto ustanovení se vztahuje k náhradě škody nebo nemajetkové újmy, nikoliv ke specifickému institutu regresní náhrady vyplacené dávky podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.
21. Uplatnění § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění na posuzovanou věc tedy vyplývá z charakteru regresní náhrady, když žalovaná stanovila žalobkyni povinnost uhradit náhradu za dávku nemocenského pojištění, která byla vyplacena poškozenému R. P. B.
22. Ve věci je přitom nesporné, že k dočasné pracovní neschopnosti poškozeného R. P. B. došlo v důsledku zaviněného protiprávního jednání J. Š., jak vyplývá i z usnesení Okresního soudu ve Znojmě, ze dne 27. 11. 2018, č. j. 17 T 118/2018 – 229. Otázkou však zůstává, zda toto jednání je přičitatelné samotnému J. Š. nebo žalobkyni jako jeho zaměstnavateli.

23. Žalovaná otázku vztahující se k přičitatelnosti jednání posoudila s poukazem na ustanovení § 2914 občanského zákoníku, přičemž podle § 2914 věty první občanského zákoníku *kdo při své činnosti použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka, nabradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám.*
24. Další své úvahy žalovaná vyvodila i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2018, č. j. 8 Ads 98/2016 – 37, podle něhož *„i v případech regresních náhrad dávek nemocenského pojištění, došlo-li ke škodní události zakládající vznik nároku na dávku nemocenského pojištění při plnění pracovních úkonů přímého škůdce (stěžovatele) pro jeho zaměstnavatele, je třeba přičíst toto zaviněné protiprávní jednání přímého škůdce jeho zaměstnavateli“.*
25. Uvedené úvahy přitom krajský soud považuje za správné. Lze tedy v případě regresních náhrad přičítat škodní jednání zaměstnance zaměstnavateli, pokud ke škodní události zakládající vznik nároku na dávku nemocenského pojištění došlo při plnění pracovních úkonů nebo v souvislosti s plněním pracovních úkonů.
26. Žalobkyně však rovněž namítala, že jednání J. Š. jí jakožto jeho zaměstnavateli přičitatelné není, neboť se nejednalo o plnění pracovních úkonů.
27. Krajský soud je však opačného názoru. Jak vyplývá mj. z usnesení Okresního soudu ve Znojmě, ze dne 27. 11. 2018, č. j. 17 T 118/2018 – 229, ale i ze záznamu o úrazu ze dne 4. 9. 2017 (který je podepsán jednatelkou žalobkyně), J. Š. jednal na pokyn zaměstnavatele, když měl dovézt stoly a židle na plánovanou oslavu firmy. Poškozený R. P. B. mu měl pomoci s nakládkou, přičemž si stoupl na ližiny vysokozdvížného vozíku a při jízdě z něj upadl, a J. Š. jej poté vozíkem přešel. Tato událost se odehrála v areálu žalobkyně.
28. Ačkoliv tedy evidentně nešlo o plnění standardních pracovních úkolů a jedná se o hraniční případ, i přesto šlo o úkoly, které J. Š. (a R. P. B.) zadala žalobkyně jakožto zaměstnavatel a které měly souvislost věcnou, místní i časovou s činností konanou pro zaměstnavatele, neboť se jednalo o přípravu oslavy přímo u zaměstnavatele. Kdyby nedošlo k pokynu zaměstnavatele k dovezení stolů a židlí na oslavu, ke škodní události vůbec nemuselo dojít. V takovém případě pak lze škodní jednání, ke kterému došlo při plnění takových úkolů, přičíst podle § 2914 občanského zákoníku právě zaměstnavateli. Porušení předpisů bezpečnosti práce, ke kterému bezpochyby došlo, a to jak ze strany škůdce, tak poškozeného, však není v nyní posuzovaném případě rozhodné. Podstatné je, že škůdce J. Š. jednal při plnění úkolů pro zaměstnavatele.
29. Tuto skutečnost pak bylo na místě zohlednit při rozhodování o tom, kdo bude povinen k úhradě regresní náhrady vyplacené dávky nemocenského pojištění podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Obdobnou úvahu ostatně vyslovil v odůvodnění svého usnesení ze dne 27. 11. 2018, č. j. 17 T 118/2018 – 229 i Okresní soud ve Znojmě, na kterou odkázala žalovaná i správní orgán I. stupně.
30. Krajský soud má tedy za to, že žalovaná vzala v úvahu všechny rozhodné skutečnosti a správně je posoudila. Žalovaná vzala v úvahu pravomocné rozhodnutí o zaviněném protiprávním jednání J. Š., které mělo za následek vyplacení dávky nemocenského pojištění R. P. B. Na základě toho pak vznikla povinnost k regresní náhradě. Žalovaná pak při stanovení povinnosti k úhradě regresní náhrady vzala v úvahu, že J. Š. jednal v danou chvíli jako zaměstnanec žalobkyně a na její pokyn, jednání tak bylo možné

příčist žalobkyni. Proto je nutno uzavřít, že povinnost uhradit regresní náhradu, byla žalobkyni uložena správně.

V. Závěr a náklady řízení

31. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalované nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaná vycházela, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. Skutkový stav věci byl zjištěn v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Soud neshledal ve správním řízení žádná procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
32. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
33. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.
34. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne

jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. prosince 2023

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce